

УДК: 371.322+378.147+616-002.5

Макоїда І.Я., Островський М.М.

Самостійна робота студента – метод підготовки висококваліфікованого спеціаліста

Кафедра фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб (зав. каф. - проф. М.М. Островський)

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Резюме. У статті викладені основні погляди на процес навчання у вищій школі. Беззаперечним фактом є необхідність виростити та випустити зі стін університету висококваліфікованого спеціаліста, який би не тільки володів глибокими базисними знаннями, але й умів приймати швидкі неординарні рішення. Євроінтеграційна спрямованість України потребує зміни не тільки зовнішніх політичних векторів, а також базисних моментів самої основи розуміння життя суспільства. Стаття окреслює основні принципи та можливості болонської системи навчання у формуванні клінічного мислення майбутнього висококваліфікованого лікаря. Одним з методів розвитку самостійності у вирішенні ситуаційних проблем залишається такий тип занять, як семінари. У статті відображена методика організації самостійної роботи студента на кафедрі „Фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб” Івано-Франківського національного медичного університету.

Подано характеристику підвидів самостійних занять, принципи вибору та моделювання клінічних ситуацій, схематичність та етапність їх вирішення та методологія проведення їх контролю і оцінювання.

Ключові слова: болонський процес, самостійна робота, фтизіатрія.

З часів прадавньої медицини пріоритетом лікаря було не тільки вилікувати людину, зцілити її від недуги та повернути до повноцінного життя, але й передати свої знання учням. А ті, в майбутньому, на основі отриманих знань проведуть власні дослідження, прославляючи таким чином себе і своїх вчителів.

Людина навчалась завжди. Нові знання піднімали її на все вищий щабель існування, давали нові можливості розуміння законів всесвіту та буття. Отже, навчання невід’ємна складова існування людства.

У наш час новітніх технологій, процес отримання знань настільки різноманітний, що молода людина губиться серед розмаїття можливостей. Їй важко створити необхідний і психологічно адаптований алгоритм навчання, який давав би змогу охопити ту велику кількість інформації, кристалізувати з неї правильну послідовність дій для досягнення тієї чи іншої мети [4].

Безумовно, методика здобування знань закладається в нас ще з шкільної лави. І все залежить від того, яким був наш перший вчитель: що дозволяв, як навчав, яке дав розуміння самого процесу а не тільки усвідомлення кінцевого результату. Самостійне отримання правильної відповіді шляхом спроб і помилок і є одним з методів формування всебічно розвинутої молодшої людини. Яскрава особистість, бажання перемогти, досягнути цілі - ось основні характеристики, якими повинен володіти лікар для досягнення успіху у вибраній професії [3,5].

2005 рік у медичній освіті ознаменувався початком впровадження якісно нової системи навчання, яка є одним з інтеграційних чинників України у світову наукову спільноту. Болонська система навчання, із загальною для всіх системою оцінювання та конвертацією балів в міжнародну шкалу ECTS, дає можливість використовувати міжнародні ресурси, розширювати діапазон знань за рахунок обміну досвідом, стажування в закордонних вузах [1,2].

З метою підготовки кваліфікованого спеціаліста, готового до швидких, часом нестандартних рішень, потрібно надавати студенту можливість самому вирішувати задачі, що виникли в процесі навчання. Таким методом є самостійна робота.

Види самостійної роботи, що використовуються при викладанні предмету фтизіатрія на кафедрі „Фтизіатрії і пульмонології з курсом професійних хвороб” ІФНМУ

студентам медикам на 4 курсі, можна розділити на три основних підвиди:

а) самостійну роботу студентів на аудиторних заняттях;
б) позааудиторну самостійну роботу (самостійні заняття студентів);

в) самостійну роботу студентів під контролем викладача (індивідуальні заняття з викладачем).

Роль викладача в даній методиці здобування знань опосередкована, і полягає у створенні умов навчальної діяльності. Основний постулат, який використовується: не диктуй, а направляй. У цьому лозунгу проявляється розуміння педагогом необхідності співробітництва з студентом, усвідомлення його здібностей цілеспрямовано діяти, набувати адекватних кількості та якості виконаних дій результатів [4].

Даючи можливість студенту самостійно працювати з хворим, отримувати інформацію з перших уст, співставляючи її з написаним в книгах, ми даємо можливість провести диференціальну діагностику захворювання в реальних умовах з описом в літературі. Це призводить до побудови міцного діагностичного алгоритму, який базується, безумовно, на фундаментальних теоретичних знаннях і буде використовуватись у подальшій практичній діяльності. Оцінювання такої діяльності проводиться за розробленою та затвердженою на засіданні кафедри кредитно-модульною системою.

Окрім роботи на практичному занятті, широко використовується методика позааудиторної самостійної роботи. В даному випадку, студентам пропонується реальна клінічна ситуація, описана в методичних рекомендаціях, з пропозицією самостійного вирішення проблеми. Кінцевий результат представляється на практичному занятті, з відповідною тематикою, у вигляді персоналізованого відображення (ролевої гри) проблематичної ситуації, чи презентації її у вигляді мультимедійної доповіді. Якщо у ході вирішення проблемної задачі у студентів виникають запитання, то вони можуть отримати консультацію викладача. Проте необхідно відзначити, що педагог не дає відповідей, а спрямовує до їх пошуку за допомогою необхідних інформаційних ресурсів. Таким чином, навчаючи студентів правильно розставляти пріоритети першочерговості та необхідності, викладач формує когорт майбутніх спеціалістів із гнучким клінічним мисленням.

Для ряду студентів, які з тої чи іншої причини не встигають осягнути запропонований матеріал під час аудиторних годин, або хочуть поглибити свої знання з певних розділів фтизіатрії, пропонується години індивідуальної роботи з викладачем. Вони є в переліку обов’язкового педагогічного навантаження і проводяться згідно з графіком затвердженого на засіданні кафедри. Студент отримує можливість персоналізованого навчання, що пробуджує в ньому розуміння не тільки значимості науки для нього, але і його для науки. Для низки майбутніх спеціалістів - це можливість віднайти себе у більш глибокому вивченні дисципліни і в подальшій реалізації свого потенціалу на теренах наукової діяльності.

Висновок

Таким чином, даючи можливість самостійного навчання, ми розвиваємо в майбутніх лікарів, впевненість в собі, уміння швидко, правильно вирішувати проблеми. І головне даємо розуміння, що після закінчення медичного вузу вони тільки починають вчитись бути лікарями. І вчитись будуть все життя.

Література

1. Aleksandruk D.P. The integration of the Bologna process in

higher medical education / D.P. Aleksandruk, V.V. Kapechuk, M.M. Vacyuk [ta in.] // Halytskyi likarskyi visnyk. – 2006. – T.13, №4. – S. 106 – 108.

2. Aseev A.A. The use of information technology in teaching of Phthiopulmonology in medical school [Text] / A.A. Aseev // Tuberkulez i bolezni lehkikh. — 2011. — No 4. — С. 41"46.2.

3. Milerian V.Ye. Methodological Basis of preparation and conducting classes in medical colleges: a handbook / V.Ye. Milerian. 6 K.: Vyshcha shkola, 2004. 6 353 s.

4. Pometun O. I. Modern lesson: Interactive Training Technologies: Methodological manual / O. I. Pometun, L. V. Pyrozhenko. – K.: A.S.K., 2005; 2006. – 192 s.

5. Pulmonology and phthiology (in two volumes) [text]: National textbook for medical interns universities IV level of accreditation / pid red. Yu. I. Feshchenka, V. P. Melnik, I. H. Ilnytskoho. – Kiiv-Lviv : PRAT "Lvivska knyzhkova fabryka "Atlas", 2011. – 1363 s.

Макоїда І.Я., Островський М.М.

Самостоятельная работа студента - метод подготовки высококвалифицированного специалиста

Резюме. В статье изложены основные взгляды на процесс обучения в высшей школе. Несомненным фактом является необходимость вырастить и выпустить из стен университета высококвалифицированного специалиста, который бы не только обладал глубокими базовыми знаниями, но и умел принимать быстрые иногда неординарные решения. Евроинтеграционная направленность Украины требует изменения не только внешних политических векторов, а также базисных моментов самой основы понимания жизни общества. Статья определяет основные принципы и возможности болонской системы обучения в формировании клинического мышления будущего высококвалифицированного врача. Одним из методов развития независимости и мобильности в решении ситуационных проблем остается такой тип занятий, как самостоятельная подготовка. В статье отражена методика организации самостоятельной работы студента на

кафедре "Фтизиатрии и пульмонологии с курсом профессиональных болезней" ИФНМУ.

Дана характеристика подвидов самостоятельных занятий, принципы выбора и моделирования клинических ситуаций, схематичность и этапность их решения и методология проведения их контроля и оценки.

Ключевые слова: Болонский процесс, самостоятельная работа, фтизиатрия.

I.Ya. Makoida, M.M. Ostrovskiy

Students' Self-Reliant Work – a Method of Preparing Highly Qualified Specialists

Department of Tuberculosis and Pulmonology with the Course in Occupational Diseases (Head of Department – Prof. M.M. Ostrovskiy) Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk

Summary. The article outlines the main views on studying at the higher educational establishment. The absolute fact is the need to grow up the highly qualified specialists, who have not only a deep basic knowledge, but are also able to make quick decisions during the learning process. Orientation of European Integration of Ukraine requires changes of not only foreign political vectors but also of the basic points of understanding the society. The basic principles and features of the Bologna system of education consist in shaping the future of clinical thinking of a highly qualified doctor. One of the methods of the self-reliance in solving situational problems is such type of training as independent work. The article displays the methods of self-reliant work at the Department of Tuberculosis and Pulmonology with the Course on Occupational Diseases, IFNMU.

In the article there have been demonstrated characteristic subspecies of self-study principles, selection and modeling of clinical situations and schematic stages of their decision, and the methodology of their monitoring and evaluation.

Keywords: science, self-study, phthiology.

Надійшла 30.09.2013 року.

УДК 159.938+159.923

Мотрюк В.Б.

Значення тестового контролю при вивченні пропедевтики педіатрії

Івано-Франківський національний медичний університет
e-mail: motryukvera@ukr.net

Резюме. Для покращення навчального процесу у вищих навчальних закладах країни, що навчаються за Болонською системою, введено тестовий контроль. Ефективність цього виду контролю доведена як теоретичними засадами, так і світовою практикою. Застосування тестового контролю сприяє як об'єктивному оцінюванню знань студентів, так і покращенню навчального процесу. У статті проведено аналіз сучасних видів тестового контролю, що використовуються в оцінці знань студентів з дисципліни "Пропедевтика педіатрії".

Ключові слова: пропедевтика педіатрії, тестовий контроль, навчання.

Основним завданням при вивченні дисципліни "Пропедевтика педіатрії" у вищих навчальних закладах України є навчити студентів, користуючись знаннями доклінічної та клінічної підготовки, виявити відхилення у функціонуванні дитячого організму, вміти правильно оцінити отримані дані, причому в різноманітних ситуаціях реального життя. Рівні володіння предметом на кожному з етапів вивчення визначаються державним освітнім стандартом з предмету "Педіатрія", в якому формулюються параметри рівня володіння на кожному етапі. Такого рівня студенти мають досягти після завершення того чи іншого курсу навчання у ВУЗі. Для того, щоб дізнатися, чи володіють студенти-медики предметом згідно з вимогами національного стандарту, необхідно здійснити точний та об'єктивний контроль знань, під час якого і

визначається рівень навчальних досягнень студентів з предмету.

На сьогоднішній день в Україні визначення рівня навчальних досягнень з пропедевтики педіатрії здійснюється під час проведення практичних занять та підсумкового модульного контролю. Відповідь студента на практичних заняттях оцінюється викладачем, а підсумковий контроль проводиться професором або доцентом. В умовах навчання за Болонською системою оцінювання студентів проводиться за багатобальною системою, оскільки п'ятибальна система оцінювання не задовільняє викладачів через низьку чутливість до якості засвоєння навчального матеріалу [2, 5]. Крім того, зрозуміло, що така оцінка є надто суб'єктивною, щоб свідчити про дійсний рівень володіння предметом. Саме з цієї причини однакові оцінки, отримані студентами в різних вищих медичних навчальних закладах, не можуть порівнюватися, оскільки невідомо, який рівень володіння предметом кожна з них відображає.

Проблеми покращення навчального процесу на клінічних кафедрах можуть бути в деякій мірі вирішені шляхом включення тестових завдань на практичних заняттях та модульних контролів, що буде сприяти поглибленню засвоєння навчального матеріалу студентами та більш об'єктивному оцінюванню знань. За Р.С. Немовим [3], від інших методів дослідження тести відрізняються тим, що передбачають